

Stosowanie pasów bezpieczeństwa w Polsce w 2016 roku

Autorzy opracowania:
Maria Dąbrowska-Loranc
Anna Zielińska
Kamil Kresowski

Warszawa, 2016

Spis treści

1. Streszczenie	3
2. Metodologia.....	4
3. Wyniki badań stosowania pasów bezpieczeństwa na obszarze kraju.....	5
3.1. Samochody osobowe.....	5
3.2. Pozostałe pojazdy	8
3.3. Zmiany czasowe	9
4. Wyniki badań stosowania pasów bezpieczeństwa w poszczególnych województwach	11
4.1. Porównanie województw	11
4.2. Charakterystyka województw	13
5. Podsumowanie i rekomendacje	16

1. Streszczenie

W 2016 roku w 3 województwach, w 11 punktach pomiarowych przeprowadzono badania mające na celu między innymi zebranie danych o stosowaniu pasów bezpieczeństwa przez kierujących i pasażerów pojazdów osobowych, dostawczych i ciężarowych. Badania przeprowadzono w okresie wrzesień – listopad 2016 roku w 3 województwach (lubelskie, mazowieckie i wielkopolskie) w 11 punktach pomiarowych.

Ogółem zebrano dane dotyczące 9 698 pojazdów oraz 12 997 użytkowników pojazdów (w tym 11 584 dotyczące pojazdów osobowych i 11 584 ich użytkowników).

Zastosowano metodę obserwacji z zewnątrz. W każdym województwie wykonano pomiary na drogach różnych kategorii (krajowych, wojewódzkich, powiatowych), w obszarach zabudowanych i poza obszarami zabudowanymi oraz w dużych miastach.

Uzyskano następujące wyniki:

Wskaznik używania pasów w 2016 roku wyniósł 91%.

Wśród użytkowników samochodów osobowych:

- **Pasy bezpieczeństwa stosowało 93% kierujących, 95% pasażerów z przodu oraz 83% pasażerów z tyłu.**
- Nieco częściej pasy stosowały kobiety niż mężczyźni (95%, w porównaniu do 92%).
- **Najczęściej pasy zapinały osoby młode w wieku 18 -24 lat (94%), najrzadziej zapięte były osoby starsze (90%).**
- Na drogach krajowych pasy stosowano dużo częściej niż na drogach powiatowych (94% w porównaniu do 88%). Nieznacznie częściej pasy zapinano w obszarze zabudowanym (95%) niż w obszarze niezabudowanym (94%).

Zanotowano dużo niższy stopień używania pasów bezpieczeństwa przez kierujących i pasażerów pojazdów innych niż samochody osobowe:

- Samochody dostawcze – 75%,
- Samochody ciężarowe – 71%.

2. Metodologia

Badania dotyczące stosowania pasów bezpieczeństwa w pojazdach w 2016 roku przeprowadzono w okresie wrzesień – listopad 2016 roku w 3 województwach (lubelskie, mazowieckie i wielkopolskie).

W celu zebrania danych zastosowano metodę obserwacji z zewnątrz. W każdym województwie wykonano pomiary na drogach różnych kategorii (krajowych, wojewódzkich, powiatowych), w obszarach zabudowanych i poza obszarami zabudowanymi oraz w dużych miastach. Metodologia ta była stosowana podczas badań wykonywanych przez ITS w latach 2014-2015 na zlecenie Sekretariatu Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.

W każdym punkcie pomiary prowadzono w dni powszednie, w dobrych warunkach atmosferycznych w porze dziennej, przez minimum 2 godziny. W jednym punkcie obserwacyjnym dane były zbierane przez 1 do 3 specjalnie przeszkolonych obserwatorów.

Liczba zbadanych pojazdów zależała od lokalizacji punktu pomiarowego:

- /// duże miasta – minimum 2000 pojazdów,
- /// drogi krajowe – minimum 1000 pojazdów,
- /// drogi wojewódzkie – minimum 500 pojazdów,
- /// drogi powiatowe – minimum 250 pojazdów.

Do rejestracji wyników obserwacji stosowano dedykowaną aplikację na urządzenia mobilne umożliwiającą zapisywanie, segregowanie i wysyłanie zgromadzonych danych na serwer bezpośrednio po zakończeniu pomiarów. Aplikacja nie rejestrowała danych niepełnych.

Rejestracji podlegały następujące parametry:

- /// typ pojazdu: samochód osobowy, , samochód ciężarowy, samochód dostawczy,
- /// rodzaj uczestnika ruchu: kierujący, pasażer z przodu, pasażer z tyłu,
- /// płeć uczestnika ruchu: kobieta, mężczyzna,
- /// wiek uczestnika ruchu: dzieci (0-17 lat); młodzież (18-24 lata), dorośli (25-60 lat), osoby starsze (61 lat i więcej).

Ogółem zebrano dane dotyczące 9 698 pojazdów, w tym:

- /// 8 477 osobowych,
- /// 475 ciężarowych,
- /// 746 dostawczych.

Zebrano dane o 12 997 użytkownikach pojazdów, w tym:

- /// 9 698 kierujących,
- /// 3 299 pasażerach: 2485 z przodu, 814 z tyłu.

3. Wyniki badań stosowania pasów bezpieczeństwa na obszarze kraju

3.1. Samochody osobowe

W niniejszym rozdziale zaprezentowano dane bez uwzględnienia czynnika wagowego, który zastosowany został wyłącznie do obliczenia wskaźnika ogólnego.

W badaniach przeprowadzonych w 2016 roku zebrano dane o 11 584 osobach podróżujących samochodami osobowymi, w tym o 8 477 kierujących, 2 305 pasażerach z przodu i 842 pasażerach z tyłu. 93 % spośród zbadanych kierujących i pasażerów samochodów osobowych było zapiętych w pasy bezpieczeństwa, w tym:

/// w podziale na miejsce w pojeździe:

- kierujących - 93%,
- pasażerów z przodu - 95%,
- pasażerów z tyłu - 83%,

/// w podziale na wiek:

- wśród dzieci (0-17) - 92%,
- wśród młodzieży (18-24) - 94%,
- wśród dorosłych (25-60) - 93%,
- wśród osób starszych (powyżej 60 lat) - 90%,

/// w podziale na płeć:

- wśród kobiet - 95%,
- wśród mężczyzn - 92%,

/// w podziale na obszar:

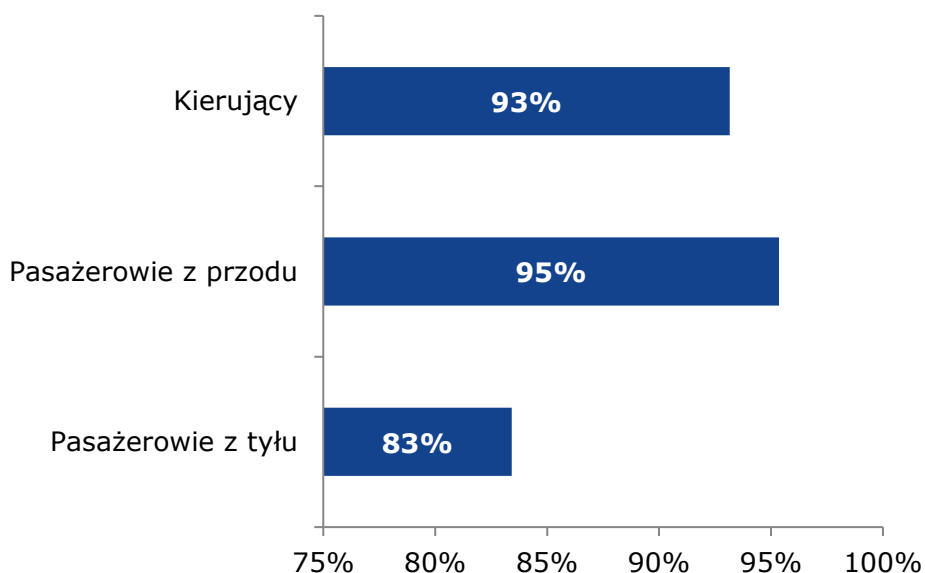
- w obszarze zabudowanym - 93%,
- w obszarze niezabudowanym - 89%.

W samochodach osobowych podobnie jak w kolejnych latach pasy bezpieczeństwa częściej stosowali kierowcy i pasażerowie siedzący z przodu, niż pasażerowie siedzący z tyłu.

Tab. 3.1.1. Stosowanie pasów bezpieczeństwa ze względu na miejsce w pojeździe w 2016 roku

Miejsce w pojeździe	Liczba zbadanych	W pasach	
		liczba	%
Kierujący	8477	7897	93%
Pasażerowie z przodu	2305	2198	95%
Pasażerowie z tyłu	802	669	83%
Razem	11584	10764	93%

Rys.3.1.1. Stosowanie pasów bezpieczeństwa ze względu na miejsce w 2016 roku

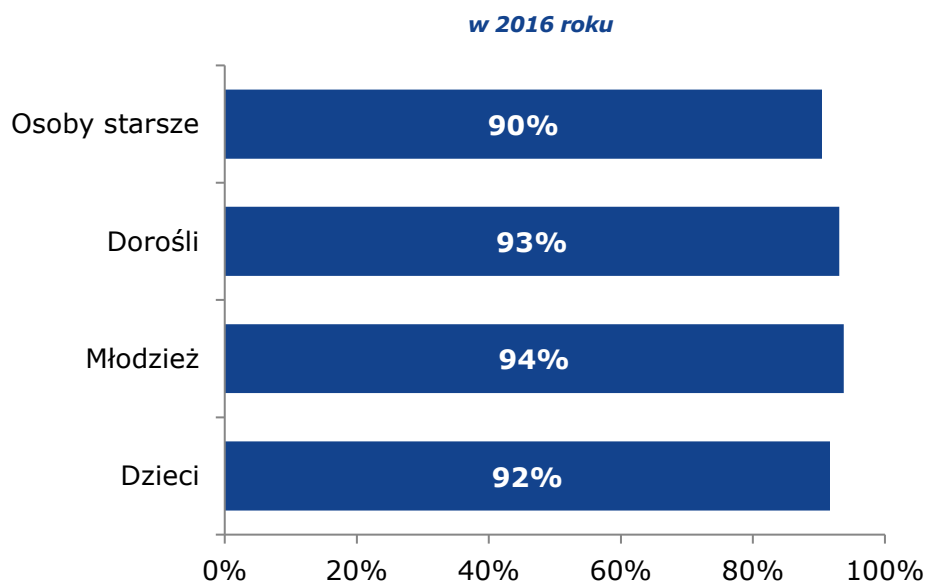

W 2016 roku pasy najczęściej zapinały osoby w wieku 18-24 lat (94%). Rzadziej zapięte były dzieci i osoby starsze. Kobiety jak w poprzednich latach częściej zapinały pasy niż mężczyźni.

Tab. 3.1.2. Stosowanie pasów bezpieczeństwa ze względu na wiek użytkowników pojazdów w 2016 roku

Wiek	Liczba zbadanych	W pasach	
		liczba	%
Dzieci (0-17)	855	784	92%
Młodzież (18-24)	1266	1187	94%
Dorośli (25-60)	8927	8308	93%
Osoby starsze (61 i więcej)	536	485	90%
Razem	11584	10764	93%

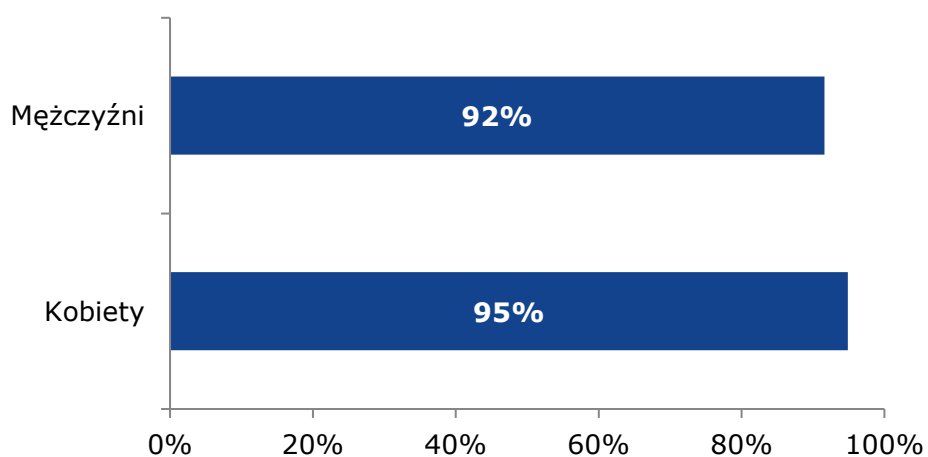
Rys.3.1.2. Stosowanie pasów bezpieczeństwa ze względu na wiek użytkowników pojazdów

Tab. 3.1.3. Stosowanie pasów bezpieczeństwa ze względu na płeć w 2016 roku

Płeć	Liczba zbadanych	W pasach	
		liczba	%
Kobiety	4644	4407	95%
Mężczyźni	6940	6357	92%
Razem	11584	10764	93%

Rys. 3.1.3. Stosowanie pasów bezpieczeństwa ze względu na płeć w 2016 roku

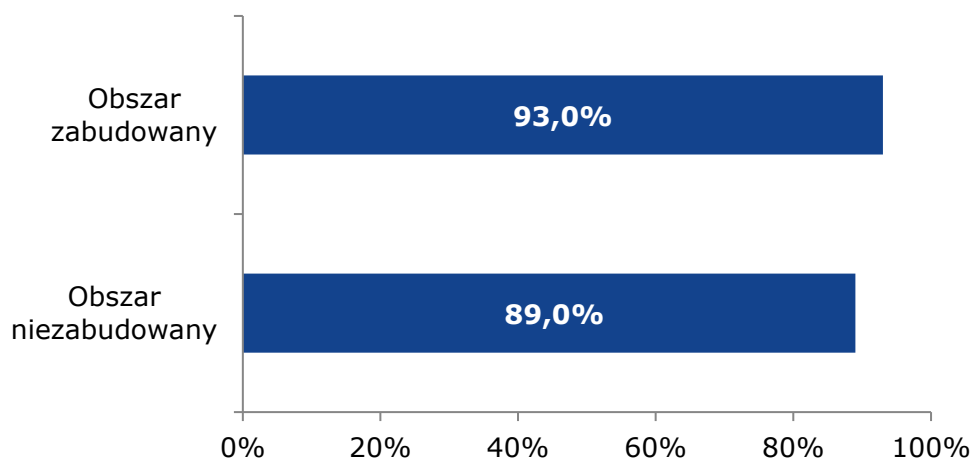

Analiza wyników badań przeprowadzonych w 2016 roku wskazuje, że stopień zapinania pasów przez kierujących i pasażerów samochodów osobowych jest wyższy w obszarze zabudowanym niż w obszarze niezabudowanym.

Tab. 3.1.4. Stosowanie pasów bezpieczeństwa ze względu na obszar w 2016 roku

Obszar	Liczba zbadanych	W pasach	
		liczba	%
Obszar zabudowany	10069	9413	93%
Obszar niezabudowany	1515	1351	89%
Razem	11584	10764	93%

Rys. 3.1.5. Stosowanie pasów bezpieczeństwa ze względu na obszar w 2016 roku

3.2. Pozostałe pojazdy

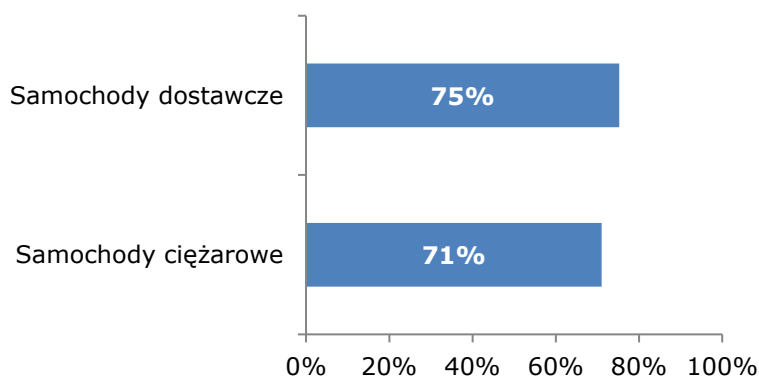
W badaniu zebrano dane o 857 osobach podróżujących samochodami dostawczymi. 75% spośród zbadanych kierowców i pasażerów samochodów dostawczych było zapiętych w pasy bezpieczeństwa.

Ponadto w badaniu zebrano dane o 556 osobach podróżujących samochodami ciężarowymi. 71% spośród zbadanych kierowców i pasażerów samochodów ciężarowych było zapiętych w pasy bezpieczeństwa.

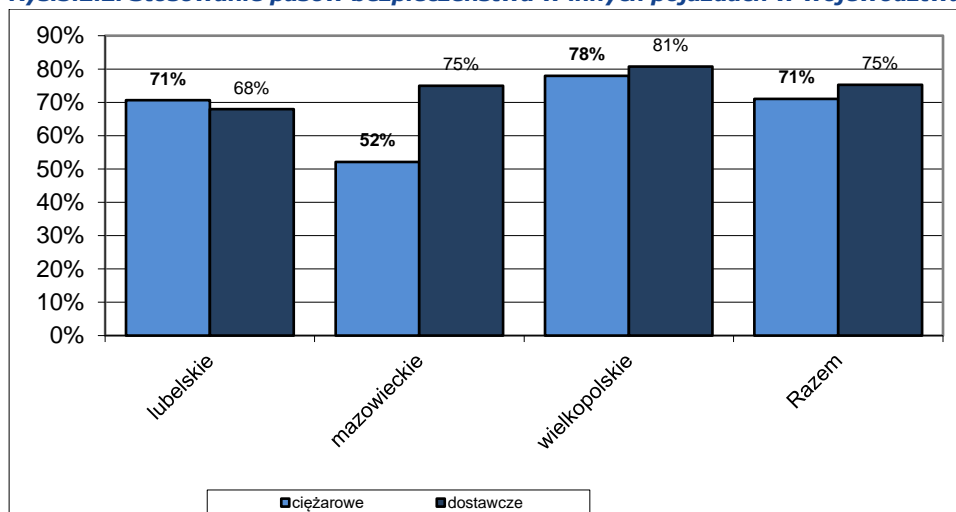
Tab. 3.2.1. Stosowanie pasów bezpieczeństwa w innych pojazdach w 2016 roku

Inne pojazdy	Liczba zbadanych	W pasach	
		liczba	%
Samochody ciężarowe	556	395	71%
Samochody dostawcze	857	647	75%
Razem	1413	1040	74%

Rys.3.2.1. Stosowanie pasów bezpieczeństwa w innych pojazdach w 2016 roku

Rys.3.2.2. Stosowanie pasów bezpieczeństwa w innych pojazdach w województwach 2016 roku

Najczęściej w pasy zapinali się kierowcy pojazdów ciężarowych i dostawczych w województwie wielkopolskim, a najrzadziej w województwie lubelskim.

3.3. Zmiany czasowe

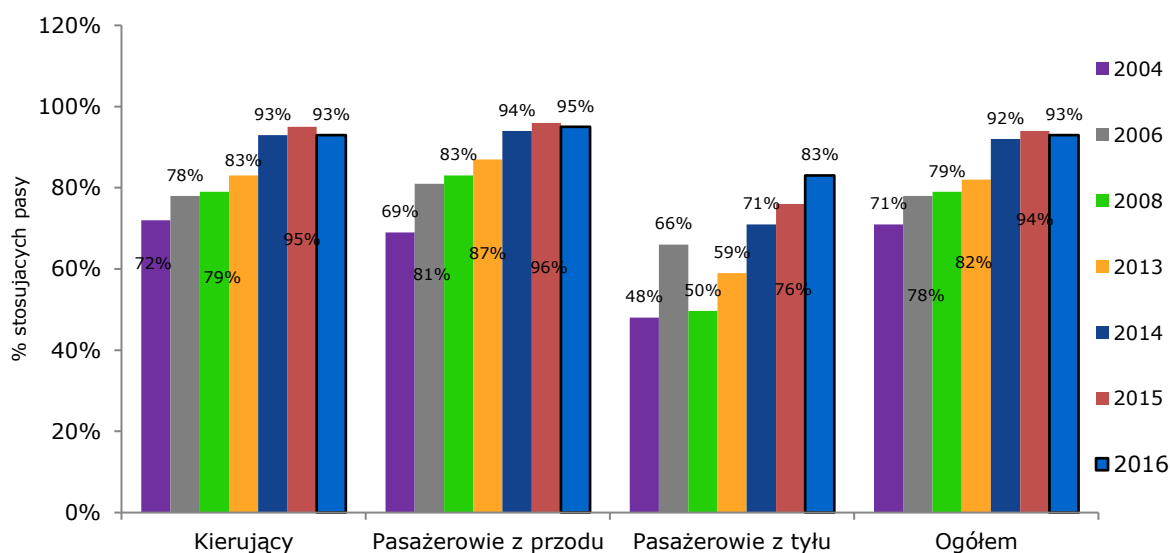
Porównania wyników badań przeprowadzonych w 2016 roku z wynikami z lat poprzednich zostały wykonane w oparciu o zestawienia z badań z lat 2004-2015 wykonane w ramach pomiarów realizowanych na zlecenie Sekretariatu Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.

Porównanie stosowania pasów bezpieczeństwa w kolejnych latach 2004, 2006, 2008, 2013, 2014 i 2016 przez kierowców i pasażerów w samochodach osobowych wskazuje na stopniowy wzrost stosowania pasów w zbadanych grupach. W 2016 roku w porównaniu do 2015 roku zanotowano 1 % spadek zarówno wśród kierowców jak i pasażerów pojazdów siedzących na przednich siedzeniach. Podobnie jak w kolejnych latach odsetek stosujących pasy wśród pasażerów siedzących z przodu i kierowców był znacznie wyższy niż wśród pasażerów z tyłu. Jednak w kategorii pasażerów siedzących na tylnych siedzeniach odnotowano znaczną poprawę, a wskaźnik stosowania pasów z tyłu wzrósł 7 punktów procentowych.

Tab. 3.3.1. Stopień stosowania pasów bezpieczeństwa przez kierowających i pasażerów w samochodach osobowych w latach 2004, 2006, 2008, 2013, 2014, 2015, 2016

Rok	Kierujący	Pasażerowie z przodu	Pasażerowie z tyłu	Ogółem
2004	72%	69%	48%	71%
2006	78%	81%	66%	78%
2008	79%	83%	50%	79%
2013	83%	87%	59%	82%
2014	93%	94%	71%	92%
2015	95%	96%	76%	94%
2016	93%	95%	83%	93%

Rys.3.3.1. Stopień stosowania pasów bezpieczeństwa przez kierowających i pasażerów w samochodach osobowych w latach 2004, 2006, 2008, 2013, 2014, 2015, 2016

Porównanie badań stosowania pasów bezpieczeństwa przeprowadzonych w latach 2014, 2015 i 2016 wskazuje na utrzymanie podobnego poziomu stopnia używania pasów przez kierowających i pasażerów na przednich siedzeniach. Zarówno kierowający i pasażerowie z przodu stosowali pasy częściej niż pasażerowie z tyłu. W 2016 roku zanotowano kolejny rok wzrostu w stosunku do poprzednich lat stosowania pasów przez pasażerów z tyłu (o 12 % w stosunku do roku 2014) . Największy wzrost obserwujemy wśród pasażerów na tylnych siedzeniach. Po przekroczeniu 90% tendencja wzrostowa jest już mniej dynamiczna.

Tab. 3.3.2. Stosowanie pasów bezpieczeństwa ze względu na miejsce w pojeździe w latach 2014-2016

Miejsce w pojeździe	2014	2015	2016	Zmiana 2016/2015
Kierujący	93%	95%	93%	-2%
Pasażerowie z przodu	94%	96%	95%	-1%
Pasażerowie z tyłu	71%	76%	83%	+7%

4. Wyniki badań stosowania pasów bezpieczeństwa w poszczególnych województwach

4.1. Porównanie województw

W niniejszym rozdziale przedstawiono wyniki przeprowadzonych w 2016 roku badań dotyczących stosowania pasów bezpieczeństwa w samochodach osobowych oraz porównanie zmian czasowych w odniesieniu do trzech województw: lubelskiego, mazowieckiego i wielkopolskiego.

Dla każdego województwa porównano dane dotyczące pomiarów wykonanych na drogach krajowych, wojewódzkich, powiatowych oraz w dużych miastach w odniesieniu tylko do samochodów osobowych. Na wykresach przedstawiono następujące wyniki pomiarów w postaci wskaźnika stosowania pasów bezpieczeństwa w zbadanej próbie:

- /// ogólny wskaźnik stosowania pasów w samochodach osobowych w województwie,
- /// wskaźnik stosowania pasów bezpieczeństwa wg obszaru zabudowanego i niezabudowanego,
- /// wskaźnik stosowania pasów bezpieczeństwa wg wieku użytkowników pojazdów,
- /// wskaźnik stosowania pasów bezpieczeństwa wg płci użytkowników pojazdów,
- /// wskaźnik stosowania pasów bezpieczeństwa wg miejsca w pojeździe.

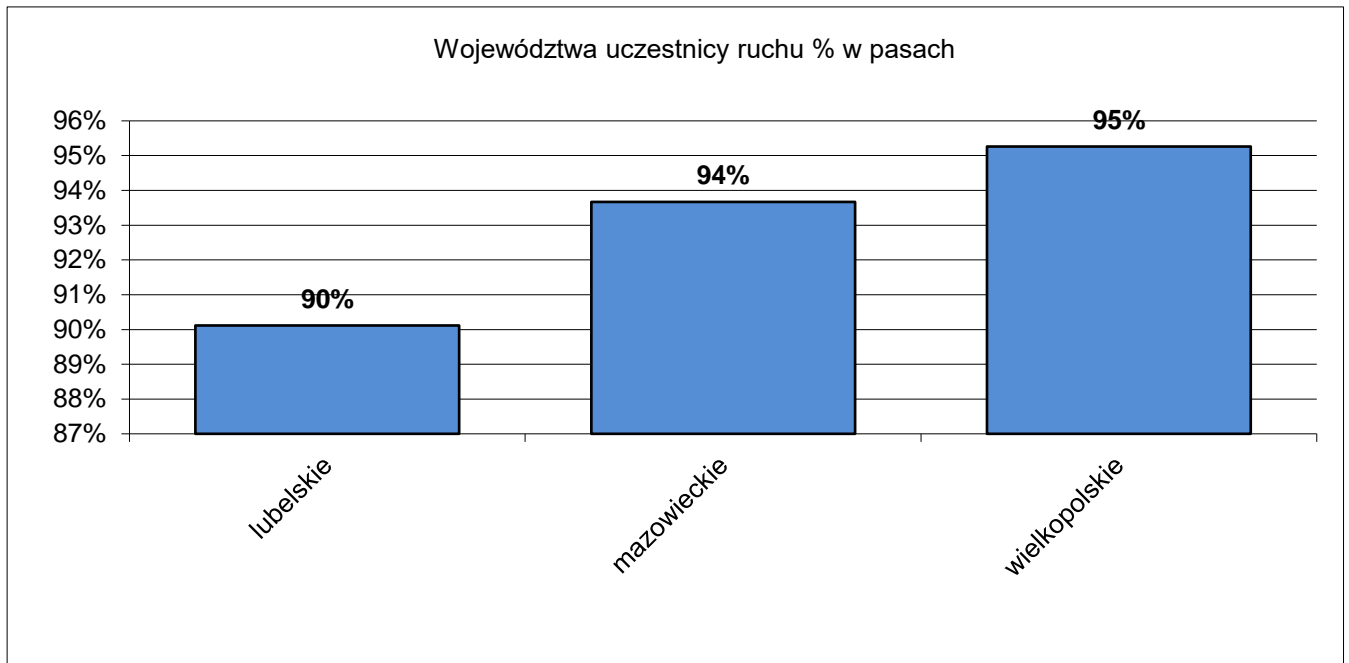
Wyniki badań przeprowadzonych w 2016 roku porównano do wyników badań z 2004, 2006, 2008, 2014, 2015 i 2016 roku dla trzech województw. Dodatkowo, dla dwóch województw: lubelskiego i mazowieckiego zamieszczono dodatkowe porównanie do badań z 2013 roku (w 2013 roku pomiary zostały przeprowadzone tylko w tych dwóch województwach). Porównania dotyczą wskaźnika stosowania pasów bezpieczeństwa w samochodach osobowych przez kierujących, pasażerów z przodu, pasażerów z tyłu oraz ogółem wszystkich użytkowników samochodów osobowych w próbach badawczych z poszczególnych lat.

Porównanie wyników kolejnych pomiarów z lat 2004- 2016 wskazuje stabilizację jeśli chodzi o wskaźnik zapinania pasów bezpieczeństwa w grupie zbadanych użytkowników samochodów osobowych w poszczególnych województwach. W województwie lubelskim i mazowieckim wskaźnik zmalał o 1 punkt procentowy w stosunku do 2015 roku, a w województwie wielkopolskim pozostał taki sam.

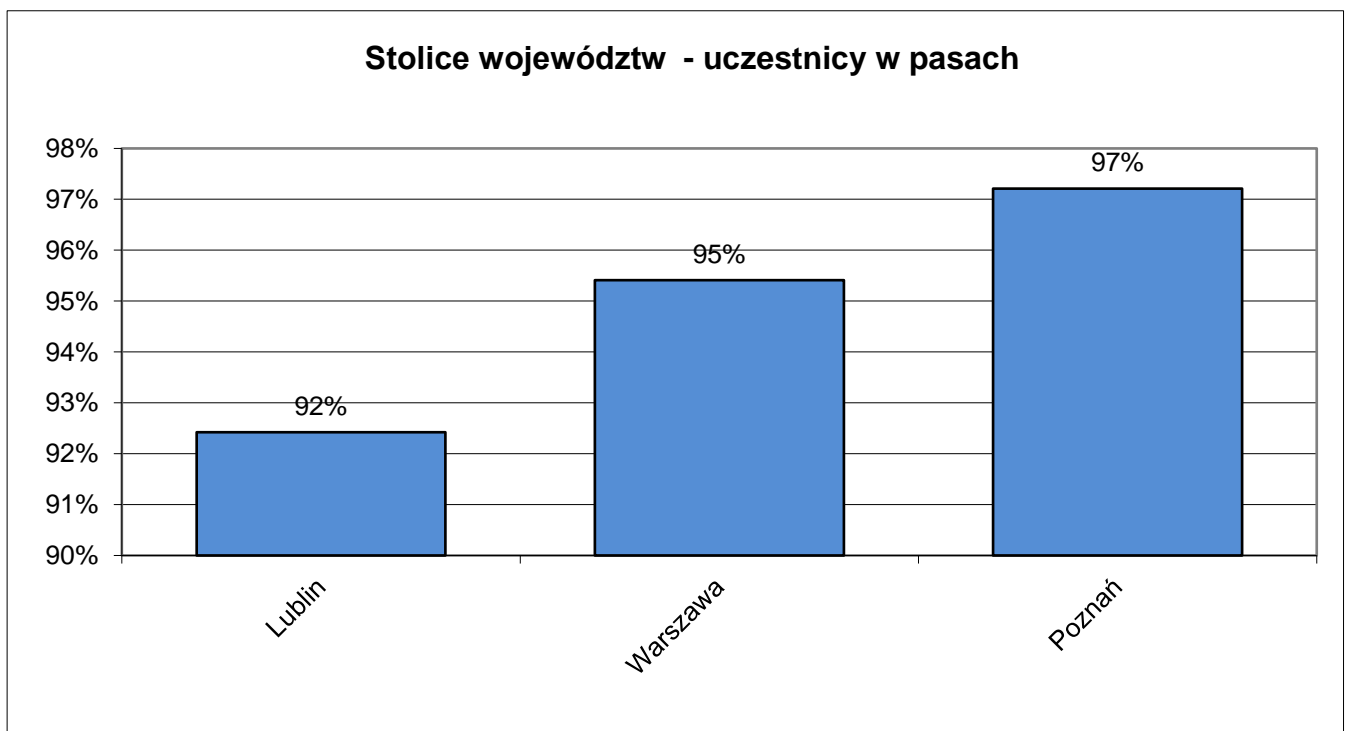
Wskaźnik zapinania pasów podobnie jak w poprzednich latach jest najwyższy w województwie wielkopolskim (95%), mniejszy w województwie mazowieckim (94%), a najmniejszy w województwie lubelskim (90%).

Wskaźnik zapinania podobnie jak w poprzednich latach jest wyższy w miastach niż w całym województwie. Jeśli chodzi o porównanie miast to wskaźnik stosowania pasów podobnie jak w województwach jest najwyższy w Poznaniu (97%), następnie w Warszawie (95%), a najniższy w Lublinie (92%).

Rys.4.1.2. Stopień stosowania pasów bezpieczeństwa w poszczególnych województwach

Rys.4.1.2. Stopień stosowania pasów bezpieczeństwa w poszczególnych miastach

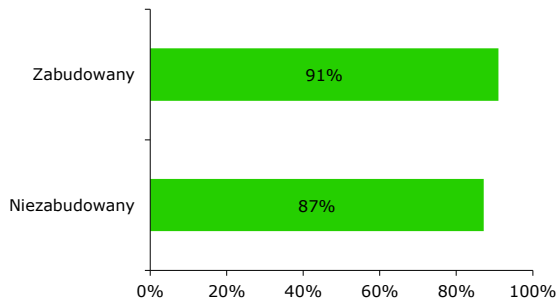
4.2. Charakterystyka województw

LUBELSKIE

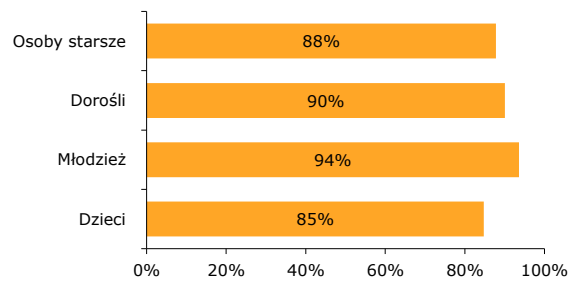

W województwie lubelskim obserwacje zostały wykonane w ośmiu punktach pomiarowych. Ogółem zbadano 3 955 kierujących i pasażerów samochodów osobowych, z czego w pasach zapiętych było 3 564 osób (90%).

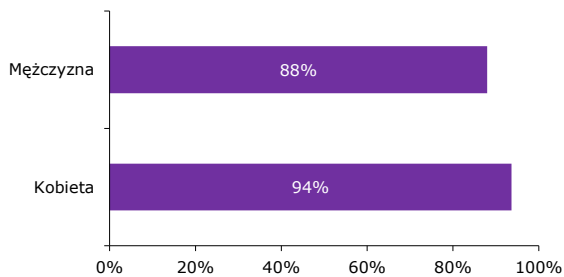
OBSZAR

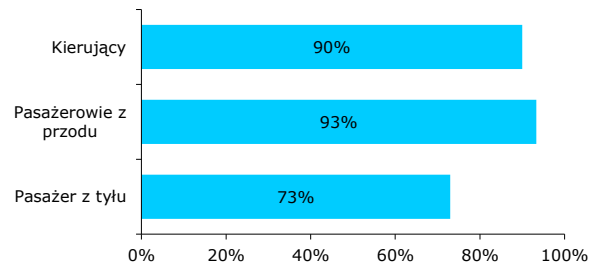
WIEK

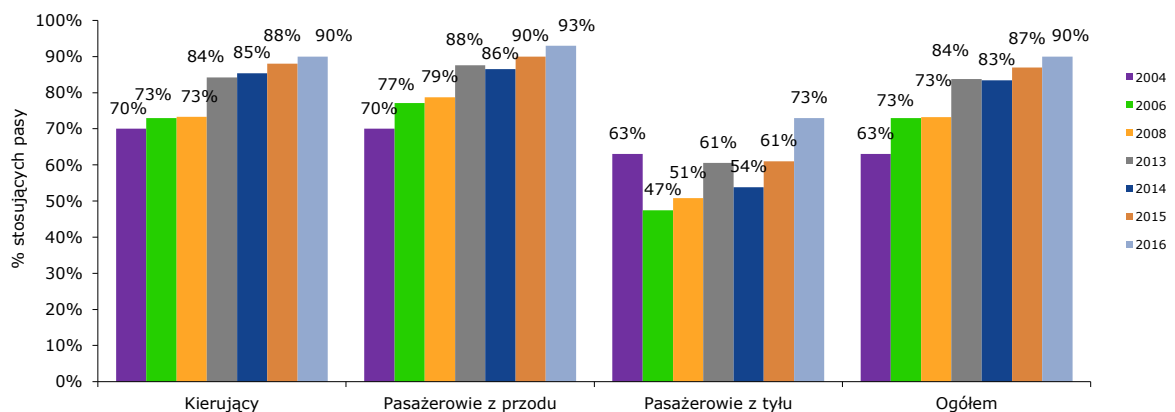
PŁEĆ

MIĘSCA W POJEŹDZIE

ZMIANY CZASOWE

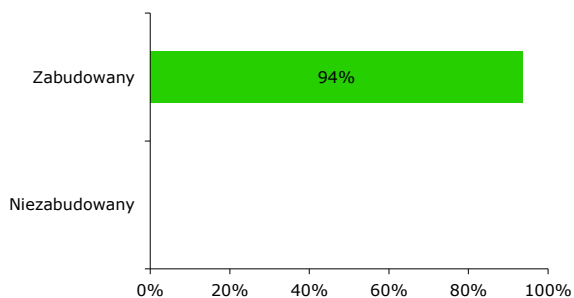

MAZOWIECKIE

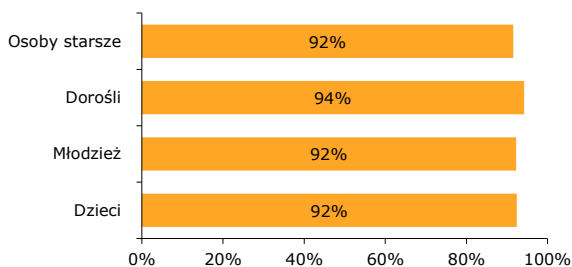

W województwie mazowieckim obserwacje zostały wykonane w ośmiu punktach pomiarowych. Ogółem zbadano 4 231 kierujących i pasażerów samochodów osobowych, z czego w pasach zapiętych było 3 963 osób (94%).

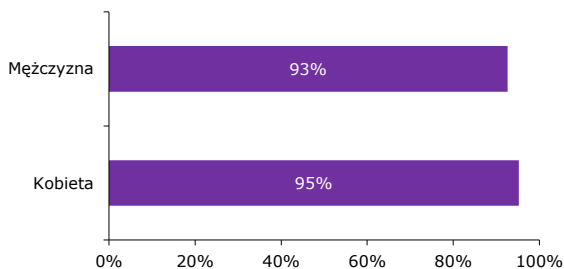
OBSZAR

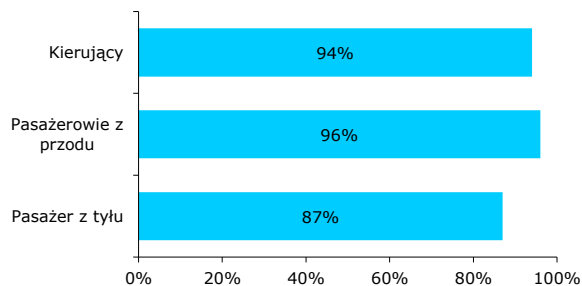
WIEK

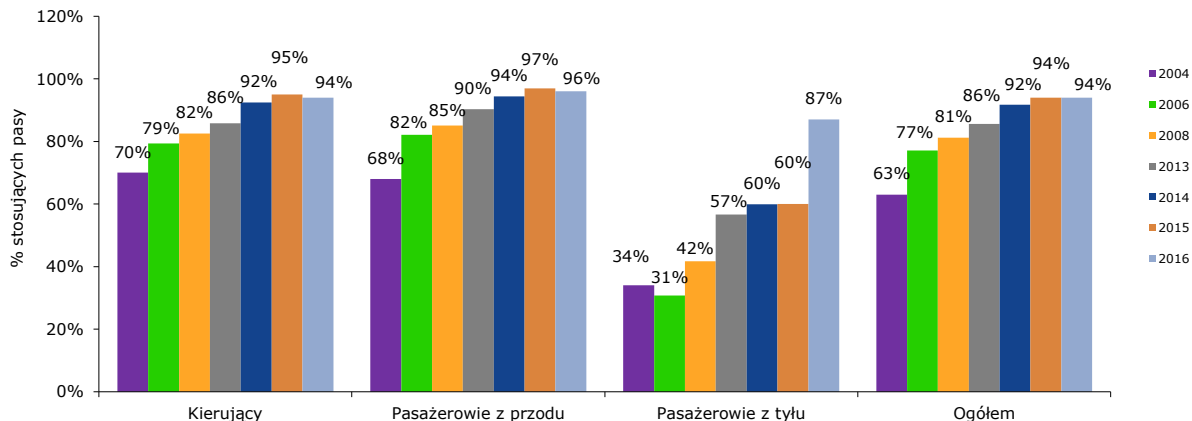
PŁEĆ

MIJSCA W POJEŹDZIE

ZMIANY CZASOWE

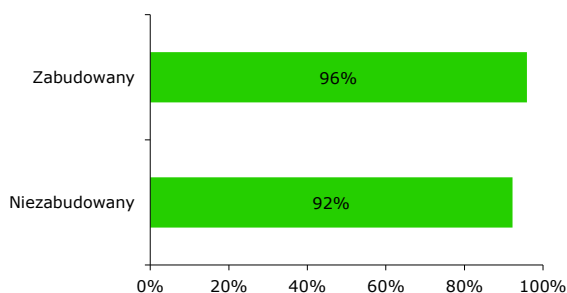

WIELKOPOLSKIE

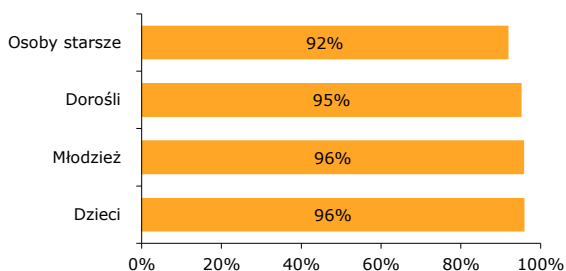

W województwie wielkopolskim obserwacje zostały wykonane w ośmiu punktach pomiarowych. Ogółem zbadano 3 398 kierujących i pasażerów samochodów osobowych, z czego w pasach zapiętych było 3 237 osób (95%).

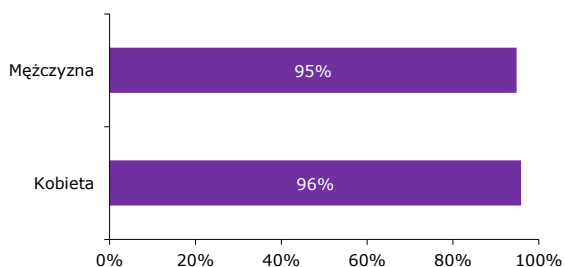
OBSZAR

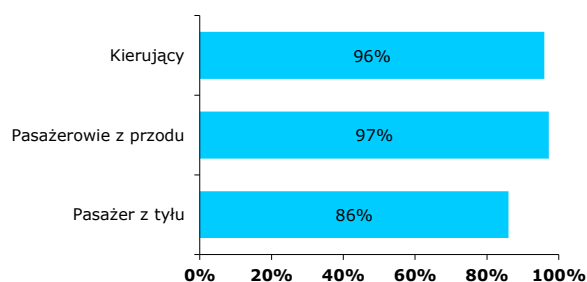
WIEK

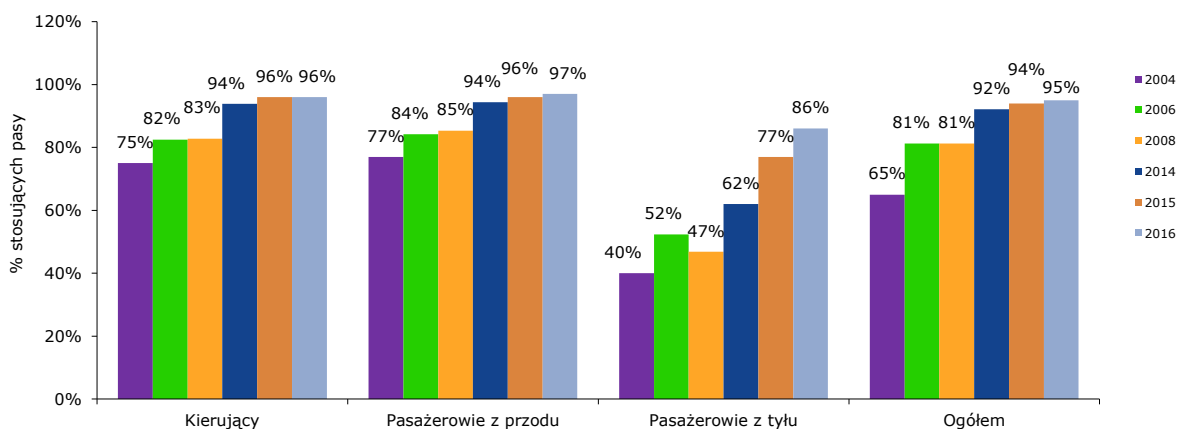
PŁEĆ

MIEJSCE W POJEŹDZIE

ZMIANY CZASOWE

5. Podsumowanie i rekomendacje

Pomiary prędkości pojazdów oraz stosowania pasów bezpieczeństwa w pojazdach w Polsce są prowadzone od 2002 roku.

Zastosowana w trakcie realizacji pomiarów aplikacja na urządzenia mobilne umożliwiająca zapisywanie, segregowanie i wysyłanie zgromadzonych danych na serwer bezpośrednio po zakończeniu pomiarów okazała się bardzo skuteczna, gwarantująca wysoką jakość pomiarów.

Wyniki przeprowadzonych w latach 2004 – 2016 badań wskazują na duży wzrost stosowania pasów bezpieczeństwa we wszystkich rodzajach pojazdów. W niektórych regionach kraju w ciągu 10 lat 2004-2014 nastąpił wzrost stosowania pasów w samochodach osobowych aż o 30 punktów procentowych osiągając poziom powyżej 90%. Porównanie pomiarów z lat 2014 – 2016 wskazują na o wiele mniejszą dynamikę wzrostu.

Zmiany wykazane w trakcie badań mogą wskazywać na skuteczność podejmowanych w ostatnich latach działań, w tym w szczególności działań edukacyjnych oraz kampanii informacyjno-promocyjnych prowadzonych w kraju w zakresie pasów bezpieczeństwa oraz intensyfikacji w obszarze nadzoru.

Wskaźnik ponad 90% kierowców i pasażerów samochodów osobowych zapinających pasy bezpieczeństwa podczas jazdy plasuje Polskę na dobrej pozycji w rankingach międzynarodowych.

